

В.М. Лачкова, канд. екон. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)
А.С. Лачков, асп. (ХДУХТ, Харків)

РЕФОРМУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Економічне життя в останні роки характеризується збільшенням політичної та економічної нестабільності як на національному так і на глобальному рівнях. За таких умов, банківська система акумулюючи інституціональні, політичні та економічні ризики, стає найбільш уразливою до наслідків прояву нестабільності. При цьому виникнення нестабільності безпосередньо у банківському сектору економіки призводить до негативних наслідків розвитку економіки в цілому, оскільки останній значною мірою залежить від стану банківського сектору, а в деяких випадках провокує соціально-політичну кризу. Діяльність банків України в умовах постійних економічних трансформацій вимагає постійного удосконалення банківської системи.

Банківська система України повною мірою відчула наслідки світової фінансової кризи, яка призвела до скорочення кількості учасників ринку банківських послуг, призупинила розвиток банків та підірвала довіру до банківської системи в цілому.

Відомо, що ефективне функціонування банківської системи – необхідна умова розвитку ринкових відносин, і Україна ні є виключенням з цього правила. Сьогодні як ніколи банківська система потребує удосконалення, розробки фундаментальних та прикладних засад її подальшого зміцнення, усунення негативних проявів, які мають місце в сучасній банківській практиці. На нашу думку, основними напрямками реформування мають стати:

- механізм функціонування міжнародних банківських систем. На сьогодні його занадто обтяжено значною кількістю нових фінансових інструментів;
- система ідентифікації ризиків і паспортизація дій щодо мінімізації їх впливу;
- забезпечення прозорості інформації щодо діяльності банківських установ;
- запровадження єдиних стандартів у сфері банківського менеджменту, забезпечення технічної сумісності інфраструктури, прозорості ціноутворення на відповідні банківські та фінансові послуги тощо.

В умовах нестабільної економіки метою Національного банку

стає зміцнення стабільності банківської системи, тому цілями реформи банківської системи мають бути:

- збільшення довіри до банківської системи, у т.ч. завдяки зміцненню захисту прав споживачів, кредиторів та користувачів банківських послуг;

- зростання ролі банків як фінансових посередників та забезпечення фінансової стійкості банківського сектору;

- підвищення ролі банків в мобілізації заощаджень задля сприяння макроекономічній стабільності в середньо- та довгостроковому періоді;

- подальша розбудова інституційної спроможності НБУ з метою зниження макроекономічних шоків для економіки, підвищення керованості розвитку банківської системи, зміцнення пруденційного нагляду та розробки прогресивного законодавства;

- встановлення основи для розвитку диверсифікованої фінансової системи та вдосконалення інституціональної та фінансової інфраструктури згідно з найкращими практиками Європейського Союзу.

Реалізація поставлених задач вимагає реформування усього спектру банківської діяльності і може здійснюватись за наступними напрямками:

- вирішення питання якості активів та капіталізації банків. Банки все ще мають суттєві частки проблемних активів на балансі, що потребує системного рішення проблеми якості активів;

- усунення структурних дисбалансів звітності банків задля стимулювання сталого розвитку банківській системи .

- розвиток корпоративного управління в банках.

- розробка ефективних засобів управління короткостроковою та структурною ліквідністю банків на основі сучасної банківської практики країн Євросоюзу та світу.

- розвиток фінансових ринків та банківської інфраструктури.

- інституційна трансформація Національного банку України.

У цілому слід зазначити, що при збереженні негативних економічних процесів у країні, слабкого операційного середовища, а також нестабільній грошово-кредитній та валютній політиці привабливість вітчизняної банківської системи буде залишатися на низькому рівні.

Незважаючи на тимчасові спади, банківська система постійно розвивається і пристосовується до змін економічної системи. Рівень розвитку банківської системи безпосередньо залежить від рівня економічних відносин у країні.